

Naša želja i cilj će biti da procesi u pravcu mira, kada počnu, budu potpuno otvoreni i da ne obuhvate i ne dozvole nikakve tajne sporazume bilo koje vrste. Vreme osvajanja i teritorijalnog uvećavanja je prošlo; takođe i vreme tajnih sporazuma u koje se ulazilo u interesu pojedinih vlada, a koji bi u nekom neočekivanom trenutku verovatno narušili mir u svetu. Ta srećna okolnost, sada jasna svakom ko se bavi javnim poslovima i čije se misli više ne zadržavaju na vremenu koje je prohujalo i pripada prošlosti, omogućava svakoj zemlji čiji su ciljevi u skladu s pravdom i mirom u svetu da to javno izjavi.

U ovaj rat smo ušli zbog toga što je došlo do kršenja prava, koja su nas pogodila u živo meso i koja bi učinila život nemogućim i za naše ljude ukoliko im se ne bi stalo na kraj a svet obezbedio da se ona više nikada ne ponove. Prema tome, ono što mi tražimo u ovom ratu nije ništa što bi bilo svojstveno samo nama. Mi želimo da svet bude pogodno i bezbedno mesto za život, a naročito da bude bezbedan za sve miroljubive zemlje koje, kao i naša zemlja, žele da žive svojim životom, da osnivaju svoje institucije, da bude sigurne u pravdu i poštene postupke drugih naroda sveta, a protiv sile i sebične agresije. U tom interesu svi narodi sveta su u stvari partneri, a mi smo, sa svoje strane, potpuno svesni da, ukoliko ne bude pravde prema drugima, neće je biti ni prema nama. Prema tome, naš program je program za mir u svetu, a taj program, jedini moguć, kako ga mi vidimo, je sledeći:

I Otvoreni sporazumi o miru do kojih će se doći otvoreno i nakon kojih neće biti privatnih međunarodnih dogovora bilo koje vrste a diplomatija će uvek nastupati iskreno i pred očima javnosti.

II Apsolutna sloboda plovidbe morima, izvan teritorijalnih voda, kako u doba mira tako i u doba rata, sem što se ista može zabraniti, potpuno ili delimično, međunarodnom akcijom u cilju primene međunarodnih sporazuma.

III Otklanjanje, u meri u kojoj je to moguće, svih prepreka ekonomskog karaktera i uspostavljanje jednakih uslova trgovine za sve zemlje koje prihvataju mir i koje se udruže u cilju održavanja mira.

IV Davanje i prihvatanje odgovarajućih garancija o smanjenju nacionalnog naoružanja i njegovom svođenju na najniži nivo koji će biti u skladu s unutrašnjom bezbednošću.

V Slobodno, otvoreno i potpuno nepristrasno prilagođavanje svih kolonijalnih zahteva, zasnovano na strogom poštovanju načela da će, u odlučivanju o svim takvim pitanjima suvereniteta, interesi odnosnih stanovništava imati jednaku težinu kao i pravični zahtevi vlade o čijem pravu treba da se odluči.

VI Povlačenje sa celokupne ruske teritorije i takvo rešenje svih pitanja koja se tiču Rusije koje će obezbediti najbolju i najslobodniju saradnju ostalih zemalja sveta kako bi joj se obezbedila neometana prilika koja neće biti ponižavajuća da samostalno odluči o svom vlastitom političkom razvoju i nacionalnoj politici i kako bi bila uverena u iskrenu dobrodošlicu u društvo slobodnih zemalja u okviru institucija koje sama izabere; i ne samo u dobrodošlicu, već i u svaku pomoć koja joj može biti neophodna ili koju može poželeti. Način na koji će bratske zemlje tretirati Rusiju u narednim mesecima predstavljaće probu njihove dobre volje, razumevanja njenih

potreba, za razliku od njihovih vlastitih interesa, kao i njihovih inteligentnih i nesebičnih simpatija.

VII Belgija se, s tim će se složiti ceo svet, mora povući i reorganizovati, bez ikakvog pokušaja da se ograniči suverenitet koji uživa zajedno sa svim drugim slobodnim zemljama. Nijedan drugi pojedinačan akt neće poslužiti bolje od ovog u cilju ponovnog uspostavljanja poverenja zemalja u zakone koje su same uspostavile i utvrdile za regulisanje svojih međusobnih odnosa. Bez ovog isceljujućeg akta celokupna građevina i validnost međunarodnog prava biće trajno potkopana.

VIII Celokupna teritorija Francuske treba da bude oslobođena a osvojeni delovi treba da se vrate, dok nepravda koju je Pruska nanela Francuskoj 1871. godine u pogledu Alzasa i Lorene, što je narušavalo mir u svetu gotovo pedeset godina, treba da se ispravi kako bi ponovo mogao da se obezbedi mir u interesu svih.

IX Ponovno prilagođavanje granica Italije treba da se izvrši duž jasno prepoznatljivih etničkih linija.

X Narodima Austro-Ugarske, čije mesto među zemljama želimo da bude osigurano i očuvano, treba pružiti najslobodniju priliku za samostalan razvoj.

XI Rumunija, Srbija i Crna Gora treba da se povuku: okupirane teritorije treba da budu vraćene; Srbiji treba da se omogući slobodan i bezbedan izlaz na more; međusobni odnosi balkanskih država treba da se utvrde putem prijateljskog dogovora duž istorijski utvrđenih linija pripadnosti i nacionalnosti; treba da budu date međunarodne garancije za političku i ekonomsku nezavisnost i teritorijalni integritet balkanskih država.

XII Turskom delu sadašnje Otomanske Carevine treba garantovati siguran suverenitet, ali drugim nacionalnostima koje se sada nalaze pod turskom vlašću treba osigurati stvarno bezbedan život i ničim neometanu mogućnost samostalnog razvoja, dok Dardaneli treba da budu trajno otvoreni za slobodan prolaz brodova i protok trgovine svih zemalja na osnovu međunarodnih garancija.

XIII Treba da se uspostavi nezavisna država Poljska koja treba da obuhvati teritorije nastanjene nesporno poljskim stanovništvom i treba joj omogućiti slobodan i bezbedan izlaz na more. Njena politička i ekonomska nezavisnost i teritorijalni integritet treba da bude garantovane na osnovu međunarodnog sporazuma.

XIV Mora se osnovati opšte udruženje zemalja na osnovu konkretnih sporazuma u cilju davanja uzajamnih garancija o političkoj nezavisnosti i teritorijalnom integritetu kako velikih tako i malih država.

U pogledu ovog suštinskog ispravljanja nepravde i afirmacije prava smatramo da smo bliski partneri svih vlada i naroda koji su se udružili protiv imperijalista. Ne možemo se razdvajati prema interesu i deliti prema ciljevima. Ostajemo do kraja zajedno.

Spremni smo da se borimo i da nastavimo borbu sve dok se ne ostvare ovi aranžmani i sporazumi, ali samo zbog toga što želimo da prevlada pravo i što težimo pravednom i stabilnom miru i to takvom miru koji se može obezbediti samo otklanjanjem glavnih provokacija čiji je cilj izazivanje rata, koje ovaj program otklanja. Nismo ljubomorni na veličinu Nemačke i u ovom programu nema ničeg što bi je potkopavalo. Ne prebacujemo joj ni zbog kojeg dostignuća niti izuzetnosti u nauci niti miroljubivih poduhvata, kojima se ona istakla i koja su zavidna. Ne želimo da je povredimo niti da na bilo koji način blokiramo njen legitiman uticaj ili moć. Isto tako ne želimo da se borimo protiv nje ni oružjem niti neprijateljskim trgovinskim aranžmanima ukoliko je voljna da se udruži s nama i sa drugim miroljubivim zemljama sveta u sporazumima o pravdi, zakonu i poštenom postupanju. Jedino što želimo je to da zauzme ravnopravno mesto među narodima sveta - novog sveta u kome sada živimo - umesto mesta gospodara.